

2. Костюков А.Н. Должностное лицо: административно-правовой статус / А.Н. Костюков // Правоведение. – 1987. – № 2. – С. 20–26

Каландирець Я.М.

студент,

Науковий керівник: Куш О.Є.

кандидат юридичних наук, доцент,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Децентралізація стала якісно новим явищем в новітній історії України, поставивши на порядок денний передачу державними органами повноважень, бюджетів органам місцевого самоврядування. Актуальність цього питання полягає в тому, що наша держава обрала курс на співпрацю зі спільнотою цивілізованих європейських держав, які вже втілили цю комплексну реформу, що призвело до поліпшення економічних та соціально-культурних показників їх розвитку.

Залучивши до вирішення проблем інститути громадянського суспільства та місцевого самоврядування, проблему якісного задоволення таких потреб допомагає вирішити децентралізація, адже в ході її проведення здійснюється передача права приймати рішення органам, які не підпорядковані центральним органам влади і яких обирають зацікавлені громадяни [1].

Данія ще в 2007 році започаткувала проведення реформи децентралізації. У ході цього процесу здійснено укрупнення територіальних громад, унаслідок чого кількість комун – нижчих адміністративно-територіальних одиниць Данії було зменшено з 271 одиниці до 98 шляхом збільшення їх розміру; а кількість регіонів зменшилася з 14 до 5. На сучасному етапі середня чисельність комуни перевищує 50 тис. осіб, а регіону – близько 0.7–1.4 млн осіб. Формування власних доходів бюджетів місцевого самоврядування в Данії є схожим з українським аналогом – близько 70% доходів становлять надходження від податків громадян, 10% – місцеві платежі, 8% – податок на майно. Державні гранти у випадку Данії становлять лише 7%, а цілі, на які вони можуть бути виділені, визначаються органами місцевого самоврядування.

Серед країн-членів Євросоюзу одним із яскравих прикладів втілення реформи децентралізації є Іспанія, у якій цей процес було здійснено шляхом передачі повноважень центрального уряду урядам регіонів. Завдяки цьому станом на I квартал 2016 року через муніципалітети здійснюється фінансування лише 13% видатків, а витрати таких регіонів становлять 35% від загального обсягу державних витрат.

Уперше в Україні явище децентралізації згадується за часів Української Народної Республіки, в Конституції якої зазначалося, що «не порушуючи

єдиної своєї влади, УНР надає своїм землям, волостям і громадам права широкого самоврядування, дотримуючись принципу децентралізації» [2].

Новітня історія реформи децентралізації розпочалася з 2014 року, коли було ухвалено базові нормативні акти – Закони про внесення змін до Бюджетного та податкового кодексів України, внаслідок чого було досягнуто збільшення місцевих бюджетів більш ніж у 2 рази – з 68.6 млрд. у 2014 році до 146.6 млрд. грн. в 2017 році

Фундаментальними новелами законодавства України стали Закони «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та «Про співробітництво територіальних громад». Станом на 14 листопада 2017 року створено 665 об'єднаних територіальних громад з адміністративними центрами на базі великих сіл, селищ і малих міст у всіх областях України [3]. У 51 з цих громад перші місцеві вибори відбудуться 24 грудня 2017 року [4]. Об'єднані територіальні громади завдяки можливості співробітництва можуть вирішувати нагальні спільні проблеми, починаючи від утилізації сміття і закінчуючи облаштуванням інфраструктури.

Завдяки Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» члени територіальних громад унаслідок делегування органам місцевого самоврядування відповідних повноважень з надання адміністративних послуг отримали можливість звернутися до Центру надання адміністративних послуг з метою швидкої реєстрації місця проживання, державної реєстрації юридичних та фізичних осіб, видачі паспортних документів тощо.

Таким чином, реформа децентралізації є важливою сходинкою для становлення України як соціально-орієнтованої та правової держави, перспективним шляхом формування відповідальної влади місцевого самоврядування європейського зразку.

Список використаних джерел

1. Конституція Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вільності УНР) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0002300-18>. – Назва з екрану.
2. Моделі децентралізації влади країн Європейського Союзу / В. Ф. Роман // Теорія та практика державного управління. – 2016. – Вип. 2. – С. 206–213.
3. Об'єднання громад триває: ще 71 ОТГ готова провести перші вибори цього року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/7110>. – Назва з екрану.
4. Результати виборів до громад свідчать, що люди надають перевагу розвитку, а не політиці, – експерт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/7572>. – Назва з екрану.